

Bediüzzaman Said Nursî'nin kabri nerededir?

Eddâî

Yıkılmış bir mezarım ki, yığılmıştır içinde
Saidden yetmiş dokuz emvât bâ-âsâm âlâma.
Sekseninci olmuştur mezara bir mezar taş,
Beraber ağlıyor hüsrân-ı İslâm'a.
Mezar taşıyla püremvât enîndâr o mezârımla
Revânım sâha-i ukbâ-i ferdâma.
Yakînım var ki, istikbâl semâvâtı, zemin-i Asya
Bâhem olur teslim yed-i beyzâ-i İslâm'a.
Zîra yemîn-i yümn-i imândır,
Verir emn ü emân ile enâma.
(Sözler, 635)

Kabir, ebedî istirahatgâh olarak kabul edilir. Vefat edenler için, “ebedi istirahatgâhına defnedildi” tabiri kullanılır. Herkes bilir ki, o kişi artık defnedildiği yerde ameli ile baş başadır. O yerin dokunulmazlığı vardır. Anadolu'nun bazı yerlerinde gömülü olup, sonradan yanından yolun geçtiği mezarlara rastlamak mümkündür. Genelde tek bir mezar olarak bulundukları halde, sırf ölüye hürmet babından, kabre dokunulmaz, yolun istikameti değiştirilir. Mezara dokunma, büyük bir saygısızlık olarak kabul edildiğinden kimse böyle bir lekeyi üstüne almak istemez. Ancak, tarihimizde bunun bilinen bir istisnası vardır. Ömrünü, iman hizmetine adayıp, dünya nimetlerinden feragat eden Bediüzzaman, vefat ettikten sonra kabrinde de rahat bırakılmamıştır.

Bu olayın iki veçhesi mevcuttur. Birincisi, vefat etmiş bulunana ve sevenlerine büyük saygısızlık. İkincisi ise, hayatta iken kendisine yönelen teveccühleri daimi bir surette Risâle-i Nur'a yönelten, büyük tevazu timsali Bediüzzaman'ın, vefatından sonra kabrine olabilecek yönelmeleri arzu etmediğinden, İlâhî Rahmetten, kabrinin bilinmemesi niyazında bulunmasıdır. Birincisi son derece çirkin bir hadise iken, ikincisi son derece ulvi bir taleptir. Nitekim Cenâb-ı Hak'da kabul buyurmuştur.

Bediüzzaman, vefatı ve defnedilmek istediği yerle ilgili olarak, değişik tarihlerde talebelerine yazdığı mektup ve derslerinde temas etmiştir. Bu konuda, Risâle-i Nur'da geçen kayıtların ilki 1913 yılına aittir. Kendi vefatı ve mezarını ziyarete gelenlerin getirecekleri bahar hediyelerini, yok olan medresesinin mezar taşına benzettiği "Van Kalesi"nin başına takmalarını ister. Medresesinin ve kendisinin mezarından söz eder. (Münâzarât, s. 13)

Isparta'da vefat edip defnedilmek istediğini, Siracü'n-Nur'daki şu bilgilerden anlamak mümkündür: "Isparta vilayetinde kıymetkar kardeşlerimin kucaklarında, teslim-i ruh edip, o mübarek toprakta defnolunmamı kalben niyaz ettim... Ve Isparta'ya mevkufen beşinci nefyimi, o kalbi duânın kabul olmasına delil eyledi". "(Isparta) benim için taşı-toprağı ile mübarektir... onun için ben kabrimi o havalide istiyorum."

Emirdağ Lâhikası'nda da ahir ömrünü geçirmek istediği ve kabrinin bulunmasını istediği yerlerle ilgili bilgiler mevcuttur. Barla kendisi için özel bir öneme haizdir. Ahir ömrünü burada geçirmek isteğini belirtir. Senirkent'te de oturmak istediğini, ancak iradenin elinde olmadığını ilâve eder.

Mübarek talebelerini düşünüp, vefat ettiği zaman onların bulunduğu kabristanda defnolunmayı arzuladığında birden bir ihtarın geldiğini ifade eden Bediüzzaman, sebebini de şöyle kaydeder; "Gerçi Medresetü'z-Zehra'nın merkezi olan Isparta vilayetinde maddeten bulunmak çok cihetle faideli, saadetlidir; fakat nurun mesleği ve Nurlular'ın meşrebi cihetiyle daima berabersiniz. Zaman ve mekân, perde olamazlar. Şarkta, garpta, şimalde, cenupta, dünyada, berzahta bulunsanız, manen bir mecliste beraber sayılırsınız. onların mânevî yardımları daima birbirine oluyor ve sana da gelir."

Isparta havalisinde, ahir ömrünü geçirmeyi arzu etmekle beraber, talebelerinin de fikirlerine başvurur. "Medresetü'z-Zehra erkanlarının kararıyla ve İstanbul ve Ankara üniversitelerindeki Genç Saidler'in de muvafakatiyle nereyi benim için münasip görürseniz orayı kabul edeceğim. Madem hakikî varislerim sizlersiniz ve şahsımdan bin derece ziyade dünyada vazifemi de görüyorsunuz. Bu hayat-ı fanideki son menzili sizin reynize bırakıyorum."

Özellikle 1950'den sonra, artarak devam eden bir Urfa'ya gitme arzusu ve hazırlığına başladığı görülmektedir. Kendine ait bulunan yatak, yorgan, portatif somya v.s. eşyalarıyla, kendisine intikal ettirilen bir asır evvelin müceddidi olan Mevlânâ Halid-i Bağdadi'nin cübbesini, Urfa'ya götürülmek üzere Vahdi Gayberi'ye teslim eder. Bilâhare kendisinin de Urfa'ya gideceğini ilâve eder. Aradan yaklaşık on sene geçtikten sonra gitme arzusu gerçekleşir. Ancak, ömrünün son yıllarını değil, son günlerini geçirmek, peygamberler diyarında vefat etmek üzere buraya gelmiştir.

Bediüzzaman, arkasında bir halife değil, Risâle-i Nur Külliyyatı gibi bir hazineyi bırakarak Hakk'ın rahmetine kavuştu. Hayatta iken, arzu etmediği bir hususun vefatından sonra gerçekleşmesini asla istemedi. Önce, gereksiz kabir ziyaretinin yapılmaması ikazında bulundu. "Dostlar uzaktan ruhuma Fatiha okusunlar, manevi duâ ve ziyaret etsinler. Kabrimin yanına gelmesinler. Fatiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. Risâle-i Nur'daki azamî ihlâs ile bütün bütün terk-i enaniyet için buna bir mânevî sebep hissediyorum" dedikten sonra, kendisini Nurlara vakfetmiş birinin kabri başında nöbet tutarak, lüzumsuz ziyaret edenlere bu hususu bildirmesini ister.

Emirdağ Lâhikası'nda yer alan, talebelerine yaptığı son dersinde ise, daha dikkat çekici ifadelerle yer verir. " Benim kabrim gayet gizli bir yerde... bir iki talebemden başka hiç kimse bilmemek lâzım geliyor. Bunu vasiyet ediyorum. Çünkü, dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu surette beni mecbur ediyor." Evet, Bediüzzaman'ı arayan Risâle-i Nur sayfalarında bulabilir ve sohbet edebilir. Ruhuna Fatiha göndermek isteyen herkes, bulunduğu yerde okumak suretiyle (mezarına uğramasına gerek kalmadan) gönderebilir ve göndermelidir.

Bediüzzaman, 23 Mart 1960 yılında, mübarek Ramazan ayının Kadir Gecesi'nde vefat etti ve Urfa'daki Halilürrahman Dergâhı'ndaki Caminin bahçesine defnedildi. Ancak, 27 Mayıs İhtilâlinde sonra darbeciler tarafından, buradan alınarak bilinmeyen bir yere götürüldü. Cenâb-ı Hak bazen şerhleri hayreyler. Bunda da öyle oldu ve farkında olmadan nebbaşlar, Bediüzzaman'ın duâsının kabulüne vesile oldular.

Kabrin nakledilmesi kararını alan darbeciler, Bediüzzaman'ın kardeşi Abdülmecid Ünlükul'a Cemal Tural vasıtasıyla bu kararı iletiler; "Abinin kabrini Şark ahalisinden ve Güney sınırimızdan kaçak gelip ziyaret edenler var. Nazik bir zamandayız. Sizin de iştirakiniz ile kabrini Urfa'dan alıp, İç Anadolu'ya nakledeceğiz. Şu kâğıdı lütfen imzalayın" diyerek

daha önceden adına yazmış bulundukları dilekçeyi zorla imzalattılar. Her ne kadar, “Seyda’yı bari kabrinde rahat bırakın!” dediyse de dinletemeyip kararlarından vazgeçiremedi.

Bu nakli Abdülmecid Ünlükul’un arzusuyla gerçekleştirdikleri kılıfıyla kendisini de alarak (o zaman Konya’da ikamet etmektedir) Urfa’ya hareket ettiler. 12 Temmuz 1960 tarihinde gece yarısı kabri yıkarak tabutu içinden çıkardılar. Aradan 3,5 ay gibi uzun bir zaman geçmesine rağmen cesedin tazeliğini korumasına ve yeni vefat etmiş gibi görünmesine hayret ettiler. Kendileriyle getirdikleri tabuta naklettikten sonra Isparta’ya götürerek yine bir gece yarısı ve bilinmeyen bir yere defnettiler. Darbeciler zulmederken, Kader-i İlâhî Bediüzzaman’ın arzusunu yerine getirdi. Artık kimse, kendisini rahatsız edemeyecek ve nazarlar Risâle-i Nur’dan başka yere kaymayacaktı.

Ülkenin idaresini elinde bulunduran Milli Birlik Komitesi’nin bilgisi dahilinde mezarın nakli olayının gerçekleştirildiği, Alparslan Türkeş’in Mustafa Cemal Bayındır’a konuyla ilgili olarak yazmış bulunduğu 20. 10. 1992 tarihli mektubundan, açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Türkeş, İçişleri Bakanı emekli general Muharrem İhsan Kızıloğlu’nun konuyla ilgilendiğini yazmaktadır. Abdülmecid Ünlükul’a zorla imzalattırılan mektup, bir dosya halinde ve kendi isteğiyle yapıldığı tutanaklara geçirilmiş ve bu şekilde toplantıda okunarak, komite üyelerine talimatlarının olup olmadığının sorulduğu, daha sonra işlemin gerçekleştirildiği görülmektedir. (Necmeddin Şahiner, Belgelerle Bediüzzaman’ın Kabir Olayı, İstanbul 1996, s. 83)